

► Zašto su važna močvarna staništa?

Močvarna staništa predstavljaju jednu od najvećih vrijednosti biološke i krajobrazne raznolikosti. Ova vrlo produktivna staništa posebno su značajna zbog bogatstva i raznolikosti biljnih i životinjskih vrsta. Primjerice, uz njih je ekološki vezano više od 40% vrsta biljaka i životinja. No, jednako kao za ptice i ostale životinje i biljke, močvarna staništa su oduvijek imala značajnu ulogu u razvoju ljudske civilizacije. Ne čudi stoga činjenica kako su se prve civilizacije razvile upravo u dolinama rijeka i poplavnim ravnicama.

► Razlozi ugroženosti...

Isušivanje močvara radi dobivanja poljoprivrednih površina, regulacija tokova rijeka, onečišćivanje komunalnim i industrijskim otpadnim vodama, prekomjerno iskorištavanje njihovih resursa samo su neke od ljudskih aktivnosti koje su uzrokovale nestajanje i degradaciju močvarnih staništa.

► CILJ Info-edukativnog punkta Blatnica:

- očuvanja šaranskih ribnjaka kao specifičnih staništa za opstanak ptica močvarica
- promocija Natura 2000 područja
- podizanje razine znanja i svijesti lokalnog stanovništva o važnosti ovih staništa

Izdavač:
Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Bjelovarsko bilogorske županije
Milana Novačića 13, 43240 Čazma
Tel/fax 043/227-08, Mob.: 099/4448-441
e-mail: juzastita.prirode@post.t-com.hr
web: www.zastita-prirode-bbz.hr

Za izdavača:
Spomenka Mlinarić, ravnateljica

Tekst:
Melita Medač Radić
Milan Obranović

Fotografije:
Arhiva Javne ustanove, Darko Podravec,
Hrvoje Domazetović

INFO - EDUKATIVNI
PUNKT BLATNICA

Poučna staza Lokvanjić

birdwatching, škola u prirodi

► **Ribnjaci Blatnica** nalaze se u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, uz rijeku Česmu između ribnjaka Narta i Siščani. Pripadaju općini Štefanje, naselju Blatnica. Do polovice 20. stoljeća ovaj ravničarski krajolik predstavljao je močvarnu poplavnu nizinu rijeke Česme, ali njenom regulacijom i isušivanjem okolnih područja stvoreni su ribnjaci. Danas su to antropogena staništa i zamjena za prvobitna močvarna područja te važna staništa ptica močvarica. Od 400 vrsta ptica u Republici Hrvatskoj na ribnjacima Siščani i Blatnici, Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode zabilježilo je **101 vrstu ptica**. Sve evidentirane vrste ptica ribnjaka Blatnica su Zakonom o zaštiti prirode zaštićene i strogo je zabranjeno njihovo ubijanje, oštećivanje gnijezda, uništavanje jaja, ozljeđivanje i sl.

Područje ribnjaka Blatnica uvršteno je u **ekološku mrežu Natura 2000** i predstavlja područje očuvanja značajno za **ptice (HR1000009 Ribnjaci uz Česmu, POP-područje)** ali i područje očuvanja značajno za **vrste i stanišne tipove (HR2000440 Ribnjaci Siščani i Blatnica, POVS-područje)**. Ovi ribnjaci važni su za očuvanje **55 vrsta ptica** ali i drugih vrsta kao što su crveni mukač (*Bombina bombina*), **žuti mukač** (*Bombina variegata*), **vidra** (*Lutra lutra*), **veliki tresetar** (*Leucorrhinia pectoralis*) i **amfibijsko stanište Isoeto-Nanojuncetea**.

► **NATURA 2000** je ekološka mreža Europske unije koju čine najznačajnija područja za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova. Ekološka mreža Republike Hrvatske postala je dio europske ekološke mreže **NATURA 2000**, 26. 09.2013. godine kada je Vlada Republike Hrvatske donijela Uredbu o ekološkoj mreži (NN. br. 124/13).

► **»Info-edukativni punkt Blatnica«**

je prvi objekt ovakve vrste u Županiji koji služi za promicanje prirodnih vrijednosti i važnosti ekološke mreže Natura 2000. On obuhvaća upravnu zgradu s prostorijama za predavanja i mikroskopiranje, nadstrešnicu za predavanje u prirodi te poučnu stazu »Lokvanjić« s edukativnim tablama i promatračnicama za ptice. Sve je ovo izgrađeno u sklopu Projekta integracije u EU Natura 2000 (NIP) Ministarstva zaštite okoliša i prirode financiranog sredstvima zajma Svjetske banke.

► **Poučna staza »Lokvanjić«:**

- Ime je dobila po biljci okrugolisnom plavunu (*Nymphoides peltata*) ili mini lokvanju, često zvanom lokvanjić, od čijih se cvjetova ljeti cijeli ribnjaci zažute. To je močvarna trajnica, srcolikih listova koji plutaju na površini stajaćica. Cvjetovi su mali, žuti, nalik cvjetovima lokvanja, koji se razvijaju u pazušcima listova.
- smještena je oko ribnjaka sektora 4
- kružnog oblika
- dužina poučne staze – 2,9 km (1 h hodanja)
- 10 edukativnih tabli o flori i fauni ribnjaka
- 2 promatračnice za ptice (druge dvije nisu dio poučne staze)

► **Promatranje ptica ili engl. »birdwatching«**

predstavlja promatranje ptica opažanjem i proučavanjem golim okom ili uz pomoć optičkih pomagala poput dalekozora, durbina i fotoaparata s jakim objektivima u njihovim prirodnim staništima u vidu hobija.

Vlažna staništa i površine voda stajaćica (močvare i ribnjaci) su najatraktivnija staništa u Hrvatskoj za **promatranje ptica i razvoj turizma promatranja ptica**. Prvi početci ovakvog oblika turizma javljaju se još potkraj 19. stoljeća s osnivanjem prvih prirodoslovnih društava. u Engleskoj, SAD-u i Njemačkoj. Veliko bogatstvo ornitofaune ribnjaka Blatnica i Siščani pruža dobar preduvjet za razvoj turizma promatranja ptica.

Među svim staništima u Hrvatskoj močvarna staništa su najugroženija. Svake se godine **2. veljače** obilježava kao Svjetski dan močvarnih staništa, čime se podsjeća na datum potpisivanja Ramsarske konvencije.

